

1. Η ΑΠΕΞΑΡΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΟΡΥΚΤΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΚΑΘΥΣΤΕΡΕΙ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ_ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 30/12/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 30/12/2022

Σελίδα: 13

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

TA NEA 13
30 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2022
- 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2023

Η Δ^Ρ ΕΜΜΑΝΟΥΕΛΑΣ ΑΟΥΣΗ

Κλιματική κρίση

Προβλέψεις για το 2023

Καθηγήτρια στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, διευθύντρια της έδρας UNESCO για την κλιματική διπλωματία, Fulbright Visiting Scholar UC Berkeley

Η απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα καθυστερεί

SHUTTERSTOCK

της επιστήμης για τις συνέπειες της ανεπαρκούς προετοιμασίας αλλά και τις ολοένα και συχνότερες ενδείξεις της κλιματικής κρίσης. Η συγκράτηση της υπερθέρμανσης σε ανεκτά όρια απαιτεί την επίτευξη της πράσινης ενεργειακής μετάβασης. Σε αυτό το σενάριο δεν προβλέπεται χώρος εκπομπών από νέες υποδομές σε ορυκτά καύσιμα. Η επιστημονική γνώση υπερασπίζεται τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, και δη την αιολική ενέργεια, που είναι η πιο παραγωγική μορφή ΑΠΕ σήμερα.

Με τη σημερινή οικονομική και γεωπολιτική συγκυρία, οι κυβερνήσεις δύσκολα θα αναπροσαρμόσουν τους κλιματικούς τους στόχους ενόψει του 2023 ώστε να μειωθεί το χάσμα των παγκόσμιων εκπομπών σε ένα επίπεδο συμβατό με τον στόχο της Συμφωνίας του Παρισιού. Παρά τη δυσάρεστη αυτή πρόβλεψη, εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένοι λόγοι αισιοδοξίας. Ο ούριος άνεμος έρχεται από τις αγορές και την ενεργειακή βιομηχανία, που, με περισσότερη διορατικότητα από τις κυβερνήσεις, στρέφονται γρήγορα στην πράσινη ενέργεια. Μεγάλες - ευρωπαϊκές κυρίως - εταιρείες μετασχηματίζονται επιδιώκοντας να συγκαταλεχθούν στους κορυφαίους παραγωγούς ΑΠΕ το 2030. Η Total, η Repsol αλλά και η Shell συμμετέχουν στον σχεδιασμό για την επίτευξη μηδενικών εκπομπών. Η δε BP υιοθετεί πλέον το μύθο «Reimagining energy» με στοχευμένες επενδύσεις σε έργα ΑΠΕ. Φαίνεται ότι η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία επέταξε τη στροφή της ενεργειακής βιομηχανίας από τα ορυκτά καύσιμα στις ανανεώσιμες πηγές αντί να την επιβραδύνει. Σε πρόσφατη έκθεση ο Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας προβλέπει ότι η ζήτηση για ορυκτά καύσιμα θα κορυφωθεί σύντομα. Η απεξάρτηση από αυτά είναι μεν αργή, αλλά η παύση της χρήσης τους είναι πλέον ορατή στον ορίζοντα. Ο πράσινος μετασχηματισμός έχει ήδη ξεκινήσει και δεν υπάρχει επιστροφή.

Ο πράσινος μετασχηματισμός έχει ήδη ξεκινήσει και δεν υπάρχει επιστροφή. Η Ελλάδα, μια χώρα με τεράστιο αιολικό δυναμικό, θα ακολουθήσει γρήγορα αυτό το μονοπάτι, που θα μπορούσε να την εντάξει στους πρωτοπόρους παραγωγούς ενέργειας και να την καταστήσει πράσινο ενεργειακό κόμβο στη Μεσόγειο;

Η Ελλάδα, μια χώρα με τεράστιο αιολικό δυναμικό, θα ακολουθήσει γρήγορα αυτό το μονοπάτι, που θα μπορούσε να την εντάξει στους πρωτοπόρους παραγωγούς ενέργειας και να την καταστήσει πράσινο ενεργειακό κόμβο στη Μεσόγειο; Παρότι η άνοδος της χρήσης ΑΠΕ είναι εντυπωσιακή και πριν από λίγες εβδομάδες η χώρα κατάφερε για πρώτη φορά να καλύψει τη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας μόνο από ΑΠΕ, η επίτευξη της πράσινης μετάβασης δεν αναμένεται να πραγματοποιηθεί μέσα στο 2023, χρονιά των εκλογών. Αν και την τελευταία δεκαετία υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον για εγκατάσταση υπερράκτιων αιολικών πάρκων στις ελληνικές θάλασσες, δεν έχει προχωρήσει η διαδικασία μέχρι σήμερα. Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο ότι οι ανεμογεννήτριες έχουν τεθεί υπό διωγμό από μια τρόπικη δαιμονοποίηση τους. Είναι όμως γεγονός ότι η αιολική ενέργεια είναι ανεξάντλητος και βεβαιωμένος ενεργειακός πόρος, όχι απλώς πιθανολογούμενος. Με σωστή χωροθέτηση μπορούν να βοηθήσουν τη χώρα να εξασφαλίσει αυτονομία ώστε να προλάβει την επόμενη ενεργειακή κρίση. Θα αφήσουμε και αυτή την ευκαιρία να πάει χαμένη, αδιαφορώντας για το ότι η κοινή γνώμη διατηρεί χαμηλή αντίληψη του επερχόμενου κινδύνου;

Οι περρινές - αισιόδοξες - προβλέψεις μας για το 2022 διαψεύστηκαν. Ο πόλεμος στην Ουκρανία και η επιδείνωση της ενεργειακής κρίσης αναθέρμαναν το ενδιαφέρον για τα ορυκτά καύσιμα, ενώ απέτρεψαν την κατάρρευση των επιδοτήσεων που είχε αποφασίσει η COP26 στη Γλασκώβη. Πολλοί άδραξαν την ευκαιρία για να υποστηρίξουν ότι οι εξελίξεις επιβάλλουν την αναζήτηση νέων πηγών ορυκτών καυσίμων, προτάσσοντας το επιχείρημα ότι το αέριο θα είναι το μεταβατικό καύσιμο που θα συμβάλει στην ομαλή μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και σε καθαρές μορφές ενέργειας. Η ΕΕ απάντησε με το RePowerEU, δηλαδή το σχέδιο για την επιτάχυνση της πράσινης ενεργειακής μετάβασης και τη γρήγορη απεξάρτηση από αφερέγγυους προμηθευτές, δείχνοντας έτσι ότι η Ενωση όχι μόνο παραμένει προσωλωμένη στους φιλόδοξους κλιματικούς στόχους που έθεσε το 2019 με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, αλλά στην ουσία επισπεύδει την εφαρμογή της. Στην COP27 που πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο στην Αίγυπτο, η ΕΕ δήλωσε πρόθυμη να μειώσει περισσότερο τις εκπομπές της από 55% σε 57% έως το 2030 σε σχέση με τα επίπεδα του 1990.

Παρά τις εκκλήσεις και από άλλες χώρες, η COP27 δεν κατάφερε να προχωρήσει ή επιπλέον την απόφαση που υιοθέτησε η προηγούμενη σύνοδος για τον περιορισμό του άνθρακα, προσθέτοντας στον κατάλογο το πετρέλαιο και το αέριο. Η χρήση τους αντιπροσωπεύει το 40% περίπου των ετήσιων εκπομπών, όμως η ισχυρή παρουσία του λούμπ των ορυκτών καυσίμων απέτρεψε οποιαδήποτε

αναφορά σε αυτά. Το ζήτημα που μονοπώλησε το ενδιαφέρον ήταν το θέμα της χρηματοδότησης των ευάλωτων χωρών. Η σύνοδος για το κλίμα αποφάσισε τη σύσταση ενός νέου ταμείου, χωρίς όμως να το προκρίσει με τους αναγκαίους πόρους για την αποζημίωση των καταστραφικών συνεπειών που προκαλεί η κλιματική αλλαγή.

Στην Ελλάδα ψηφίστηκε τελικά ο εθνικός κλιματικός νόμος, ένα εμβληματικό κείμενο που ρυθμίζει την πορεία προς την κλιματική ουδετερότητα το 2050, θέτοντας ενδιάμεσους στόχους, καθώς και προϋπολογισμούς άνθρακα για κάθε ρυπαγόνο τομέα. Παρά ταύτα, η κυβέρνηση αποφάσισε να αναστήσει το πρόγραμμα αξιοποίησης εθνικών κοιτασμάτων υδρογονανθράκων (εφόσον βεβαίως αυτά εντοπιστούν) ως μία από τις επιλογές για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης. Όμως οι νέοι κλιματικοί στόχοι που έθεσε το ευρωπαϊκό αλλά πλέον και το εθνικό θεσμικό πλαίσιο δεν επιτρέπουν την είσοδο σε νέο κύκλο αναζήτησης, παραγωγής και κατανάλωσης ορυκτών καυσίμων. Τέτοιες υποδομές όχι μόνο θα καθυστερήσουν την απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα, αλλά, επιπλέον, δεν είναι καθόλου βέβαιο ότι θα συμβάλουν στην αντιμετώπιση της τρέχουσας ενεργειακής κρίσης, αφού προϋποθέτουν πολλά χρόνια και μεγάλα χρηματικά ποσά, αφήνοντας έτσι και το ζήτημα της απόσβεσής τους ανοικτό. Θα καταστούν λανθάνοντα περιουσιακά στοιχεία πολύ γρηγορότερα από όσο φανταζόμαστε. Και δεν θα είναι η πρώτη φορά. Το έχουμε ξαναδεί αυτό στην Ελλάδα με τον λιγνίτη.

Κινούμαστε ανάμεσα σε αντιθέσεις χωρίς να λαμβάνουμε σοβαρά υπόψη την απαιτητή προετοιμασία